

BERÉNYI KÁRMENTŐ

A JÁSZBERÉNYI VÁROSVÉDŐ ÉS SZÉPÍTŐ EGYESÜLET LAPJA

Ára: 300 Ft.

XXIII. évfolyam összevont szám

2016. december

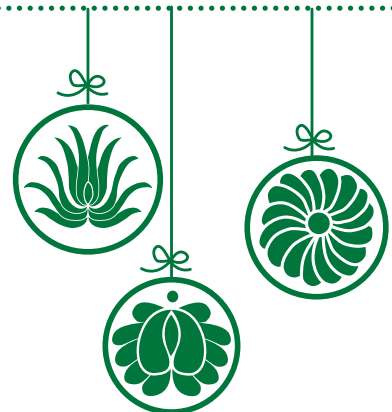

A kerekudvari Gosztony-kápolna

Fotó: Faragó László

*Minden kedves tagtársunknak,
olvasóinknak békés karácsonyi
ünnepet és boldog új esztendőt
kívánunk:*

*Városvédő és Szépítő
Egyesület vezetősége*

Beszámoló a jászberényi Városvédő és Szépítő Egyesület 2015-ben végzett munkájáról

Egyesületünk immáron huszonkilencedik esztendeje fáradozik a városunk szépítéséért, természeti és épített értékeink védelméért, valamint a történelmi és a jász hagyományaink ápolásáért.

Egyesületünk taglétszáma 70 fő. Sajnos az évek során jelentősen megfogyatkoztunk, jóllehet új tagok is csatlakoztak közösségünkhöz.

Hagyományainkhoz híven minden évben a tavaszi közgyűlésünkön adunk számot az elmúlt esztendőben végzett munkákról. Ezt tesszük most is, amikor áttekintjük a 2015-ben megvalósított feladatainkat.

Az egyesületünk 2015. évi első rendezvénye a március 12-én megrendezett **közgyűlés** volt, amelyet szokásunktól eltérően korábban tartottunk a civil törvény által előírt alapító okirati módosítás miatt. Második rendezvényünk a **március 15-i ünnepség** volt. Egyesületünk tagsága részt vett a városi rendezvényen, amelyet követően megemlékezést tartottunk a Fehértói temetőben a 48-as honvédek síremlékénél. Az emlékműsort ez alkalommal is a Jászsági Hagyományörző Egylet adta, majd elhelyeztük az emlékezés koszorúit a síremléknél, Visontay János honvéd főhadnagy, Horváth Gábor főbíró és Sipos Orbán 48-as gyermekhonvéd sírjánál.

Harmadik rendezvényünk az április 3-i város napi **ünnepség** volt, amelyen megkoszorúztuk a Bíróság falán lévő 48-as bronz domborművet.

Május 6-án fényes ünnepség keretében emlékeztünk meg a **Jászkun Redemptio 270 éves évfordulójáról**. Egyesületünk Jászberény Város Önkormányzatával, valamint a Jászkerület Nonprofit Kft-vel közösen rendezte meg az ünnepséget, amely Zagyvaparton A redemptio emlékezete című szabadtéri kiállítással kezdődött, majd ünnepi szentmisével, és díszünnepséggel folytatódott, végül koszorúzással és ünnepi gálaműsorral zárult. Az ünnepségen nagy számban jelentek meg nemcsak a Jászság, hanem a Nagy- és Kiskunság képviselői is.

A emlékünnepségen most is átadták a Jászkunság hagyományörzéséért díjat, amelyet ez alkalommal a Jászságból Tajti

Erzsébet népiruha varró, a Nagykunságból Gyórfi Sándor szobrászművész, a Kiskunságból pedig Bánkiné dr. Molnár Erzsébet kapott.

A Redemptio ünnepét követő hét végén, május 9-én ismét Jászberény adott helyet a **XXVI. Jász bálnak**, amelynek rendezője Jászberény Város Önkormányzata, a Jászsági Önkormányzatok Szövetsége és a Városvédő és Szépítő Egyesületünk volt. A szervező munkát azonban most is teljes egészében egyesületünk végezte. A bál rendezésében a következő tagtársaink közreműködtek közre: Baráth Károly, Baráth Miklós, Bolla János, Bolla Jánosné, Botka Károly, Botkáné Sárközi Ildikó, Fábíán Rigó Bernadett, Hortiné dr. Bathó Edit, Muhari Fruzsina, Muhari Laura, Orbán Kata, Sas István, Suba Ágnes Beatrix, Suhaj Csilla, Tóth József. Munkájukat ezúton is köszönjük.

A bálanyai tisztséget ez alkalommal Szatmári Antalné töltötte be, a bál díszvendége pedig Laki Péter, az Operettszínház művésze volt. A bál tiszta bevételét, mintegy 300.000.-forintot a Ferencesek terén álló Török-magyar emlékmű felújítására fordítottuk. A szobor felújítása 2015 őszére el is készült, a felújítási munkát Szabó Csaba szobrász végezte. Az emlékmű ünnepélyes átadására azonban csak 2016 őszén kerül majd sor.

A Jász bálon 120 vendég képviseltette magát Jászberényből és a Jászság településeiről. Az elegánsan megrendezett, és jó hangulatban lezajlott Jász bál méltó volt a korábbi bállokhoz, csupán a báli közönség létszáma lehetett volna nagyobb.

A XXVI. Jász bál megrendezéséhez Jászberény Város Önkormányzatától 250.000.- forint, a Jász Önkormányzatok Szövetségétől pedig 200.000.- forint támogatást kaptunk.

Május 29-én az Apponyi Albert Általános Iskolával közösen emlékeztünk meg a jászberényi születésű **Vásárhelyi István** természetkutatóról. Az ünnepség az iskola tanulóinak – a természetről és Vásárhelyi Istvánról szóló – szerkesztett műsorával kezdődött, amelyet Kárpáti Zoltánné, Füzesiné Béres Margit és Ihász Lajosné tanárnők állítottak össze. A műsorban

közreműködött az iskola kamarakórusa Németh Zsófia tanárnő vezetésével.

Most is átadásra került a Vásárhelyi emléklapok, amelyet ez alkalommal Berkóné György Ildikó, a Lehel Vezér Gimnázium tanára érdemelt ki a környezeti nevelés terén végzett kiemelkedő munkájáért.

Egyesületünk június 29-től július 3-ig rendezte meg az **Ifjú Városvédők 10. táborát** a Jász Múzeumban. A tábor vezetője most is Bugyi Gábor tagtársunk volt, aki gazdag programot állított össze a lelkes csapatnak. A programban most is kiemelt helyet kapott a helytörténet, de a városvédő munkáról sem feledkeztünk meg. A gyerekek lelkesen dolgoztak a Fehértói temetőben lévő Védett temetőkertben. A 25 fős csapat lovas kocsival látogatott ki a Hajta mocsár Természetvédelmi Területre, ahol Faragó László tagtársunk kalauzolta el az érdeklődő táborlakókat a természet istenadta szépségei között. Ellátogattak a hatvani Vadászati Múzeumba, valamint a nagykáta hagyományörzőkhöz is.

A tábori programok megvalósításában közreműködött: Faragó László, Keszthelyi Zsolt, Hortiné dr. Bathó Edit tagtársaink, valamint Hortiné Kelemen Orsolya tanárnő, Kókai Magdolna néprajzos, Farkas Kristóf Vince történész, Cseh Dániel történész, Faragó László ny. tanár, valamint Basa László ny. nagykáta hagyományörző tanár, aki ez év áprilisában váratlanul örökre itt hagyott minket.

Köszönet illeti Bugyi Gábor táborvezetőt, aki a korábbi évekhez hasonlóan rendkívül yesen megszervezte és lebonyolította a városvédő ifjúsági tábor.

A tábor költségeihez egyesületünk 137.000.-forintos támogatásban részesült a Jászberényi Önkormányzat Civil keretéből. 2015. július 2-4-ig Vésztyó rendezte meg a **Város- és Faluvédők 34. találkozóját**, amelyen egyesületünket Háfra Gergelyné, Hortiné dr. Bathó Edit, Sas István és Szántai Katalin képviselte.

Az egyesületünk tagjai (Bugyi Gábor, Sisa Béla, Keszthelyi Zsolt, Suba Ágnes Beatrix) a Csángó Fesztiválra **meztisztították** a Margit-sziget bejáratánál álló **Déryné mellszobrot**, amely ezt követően

ismét a régi szépségében várhatta a fesztivál vendégeit.

Egyesületünk a Jász Múzeummal, a Jász Múzeumért Alapítvánnyal, és a Jászkerület Nonprofit Kft-vel **közösen emlékezett** meg szeptember 28-án városunk híres szülöttéről, **Déryné Széppataki Rózáról**. A Jász Múzeumban tartott emlékünepségen Hortiné dr. Bathó Edit tartott előadást Déryné szerelmeiről, majd átadásra kerültek a Déryné-emlékplakettek, amelyet ebben az évben Fehér Ödön cimbalmóművész és Oláhné Molnár Anna táncpedagóguskapta. A díjak átadását követően a Lajosmizsei Vegyes Kórus műsorában gyönyörködhetett a nagyszerű közönség.

Október 6-án az emlékfasornál emlékeztünk meg az aradi vértanúkról. Bolla János elnök bevezető gondolatai után a Jászszági Hagyományörző Egylet tagjai szerkesztett műsor keretében emlékeztek meg a 166 évvel ezelőtt történt szomorú eseményről. Ezt követően a jelenlévők

elhelyezték az emlékezés koszorúit az emlékkőnél.

November 1-jén egyesületünk néhány tagja most is gyertyát gyújtott a Védett temető kert sírjainál.

Az egyesületünk által 22. évfolyamában megjelentetett **Berényi Kármentő** c. városvédő lap most is egy alkalommal, karácsony előtt jelent meg. Kiadásához Jászberény Város Civil keretéből 75.000.-forint támogatást kaptunk.

A szerkesztési munkát Faragó László és Hortiné dr. Bathó Edit, a technikai teendőket pedig Bugyi Gábor végezte.

Az egyesület jogi ügyeit ebben az évben is Muhariné dr. Bolla Ilona tagtársunk intézte. Védett temető kert gondozását 2015-ben

Nagy Gábor tagtársunk végezte az általa vezetett IUSTA Temetkezési Szolgáltatás munkatársaival. Munkájukat ezúton is köszönjük.

Az egyesület könyvelési munkáit 2015-ben is Tiborcz Zoltánné tagtársunk végezte nagy szakértelemmel és alaposággal.

Az Egyesület programjainak dokumentálását Baráth Károly, Bugyi Gábor, Faragó László és Suba Ágnes Beatrix végezték. Munkájukat köszönjük.

Kitüntetett tagtársaink: Besenyi Vendel 2016. február 21-én a Jászkapitányok Hit és Hagyomány Díját vette át a jászberényi Keresztény bálon.

Hortiné dr. Bathó Edit 2015. április 2-án munkássága elismeréseként Jászberény Város Díszpolgára kitüntetésben részesült. Bolla János egyesületi elnökünk 2016. április 2-án munkája elismeréseként Pro Urbe Jászberény díjat vehette át.

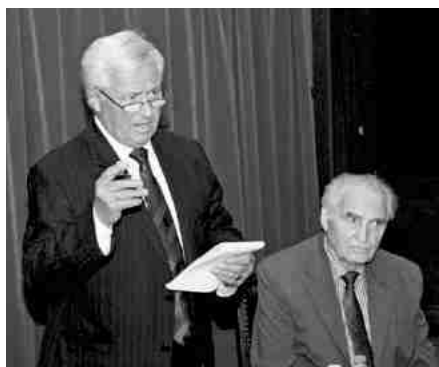
Kormos László 2015. április 2-án munkássága elismeréseként Sipos Orbán díjat kapott.

Szücsné Urbán Mária 2015. április 2-án művészeti munkássága elismeréseként Sipos Orbán díjban részesült.

Nagy András 2015. augusztus 18-án, Szolnokon, a Megyeházán Jász-Nagykun-Szolnok Megyéért Díjat kapott.

Hortiné dr. Bathó Edit titkár

Városvédők tisztújító közgyűlése

Bolla János elnök és Molnár József, az Ellenőrző Bizottság elnöke

Egyesületünk 2016. május 25-én tartotta éves közgyűlését a Jász Múzeumban. Elsőként Hortiné dr. Bathó Edit titkár számolt be az egyesület 2015-ben végzett munkájáról, majd Molnár József, az Ellenőrző Bizottság elnöke tárta a tagság elé a 2015. évi közhasznúsági jelentést. Mivel ebben az évben az egyesület választott vezetőinek mandátuma lejárt, így Bolla János elnök áttekintette a közösség elmúlt öt esztendőben végzett városvédő tevékenységét, majd a vezetőség tagjaival együtt megköszönte a tagság bizalmát és elkötelezett munkáját.

Ezt követően a Jelölő és a Szavazatszedő Bizottságok irányításával került sor az egyesület új vezetőségének megválasztására, amelynek eredményeként a Városvédő és Szépítő Egyesület új vezetősége a következő személyekből állt fel. Elnök: Bolla János, titkár, Hortiné dr. Bathó Edit, tagok: Baráth Miklós, Besenyi Vendel, Botkáné Sárközi Ildikó, Háfra Gergelyné, Ilonkáné Baranyi Zsu-

zsanna, Keszthelyi Zsolt, Klinkóné Hódi Mária, Metykó Béla, Nagy Gábor, Sas István, Suba Ágnes Beatrix, Suhaj Csilla, Szántai Katalin. Az Ellenőrző Bizottság elnöke Molnár József lett, tagjai pedig Lantos Tiborné és Váradai Attila.

A megválasztott új vezetőség köszönetet mondott a tagságnak az irányukban tanúsított bizalomért, majd azonnal munkához is kezdtek, s megtárgyalták a 2016-ra tervezett feladatokat és azok megvalósítási módját. A közgyűlésen számos aktuális városvédő problémát vetettek fel a tagok, amelyek megoldása az elkövetkező évek feladata lesz.

Iris

A közgyűlés résztvevői

Fotók: Bugyi Gábor

Március 15-re emlékeztünk

A Jászsági Hagyományörző Egylet tagjai koszorút helyeznek el Sipos Orbán múzeumalapító 1848-as gyermekhonvéd emléktáblájánál

A Jászsági Hagyományörző Egylet tagjai koszorút helyeznek el a Petőfi szobornál

A Jászsági Hagyományörző Egylet tagjai a Petőfi szobor előtt

A Petőfi szobor az emlékezet virágaival
Fotók: Bugyi Gábor

Készül a régi-új Cserőhalmi kálvária

A Berényi Kármentő 2007. júliusi számában: Egy kálvária kálváriája címmel jelent meg írásom. „Az 1700-as évek második felében négy kálváriát állítottak abból az ötből, mely a műemlékek listáján szerepel. 247 éve 1760-ban Kállay András huszárkapitány, a város akkori főbírája emeltette azt a barokk kálváriát, mely 1952-ig, a mára már elbontott Cserőhalom tetején állt. A kereszt akkor még eredeti volt. A domb tetején a keresztet villámesapás érte. Az elhordott homokhalom aljára lehozott együttest már betonból öntött kereszttel állították

fel és a keresztre feszített Jézus korpuzát pedig egy árnyképszerűen kivágott „pléh Krisztussal” pótolták. A 2000-es évek elején a gatzól megtisztítva a környékét, jól láthatóvá vált és a bádog Krisztust is átfestették. Sajnos egy szélvihar csaknem a talpatánál döntötte el a jobb oldali szentet. Néhány héttel később a bal oldali mellékalak egy legális favágásnak esett áldozatul.” Ismertetőmet a következő sorokkal zártam: „Valószínű sokáig még ez a látvány fogadja az arra közlekedőket, ha csak valami csoda folytán nem kerül pénz a két mellékalak

Romos állapotban a régi helyen
Fotó: Bugyi Gábor

újra faragására és a barokkos csigavonalú talpzat felújítására.”

És láss csodát! Árva Imréné Vas Erzsébet millióból eredeti formájában újra látható lesz városunk egyik legszebb vallási műemléke – Egri Hunor kőszobrász, restaurátor művész keze nyomán – amely egy 2008-as árajánlat szerint 4,6 millió forintba került volna, amelynek a restaurálása mára duplájára drágult. Árva Imréné elmondta, hogy az azóta elhunyt férjével gyakran jártak el a kálvária előtt, amikor neszúri szőlőjükbe mentek. Látván a műemlék egyre romló állapotát, azt fontolgatták, ha lesz annyi pénzük, megújítatják. Ez az idő most elkövetkezett. Hálás köszönet a nemes lelkű adományozónak! Árva Imrééknek már nem ez az első nemes cselekedetük. A 2008 őszén felszentelt szentimrei halmon álló 200 éves kereszt is az ő anyagi támogatásukkal újult meg. *Fotók és szöveg: Faragó László*

A kereszt és talpzata már megújult

A Redemptio ünnep

Gál Dobos Beáta kulturális intendáns, Tóth Lajos nagykunkapitány, dr. Bálint György kiskunkapitány, Szabó Tamás polgármester, Pócs János országgyűlési képviselő és Borbás Ferenc jászkun főkapitány a redemptios ünnepségen

Bugyi Gábor felvételei

A jász, nagykun, kiskun delegációk koszorúzása a Jász emlékműnél

A virágokkal borított Jász-emlékmű

Vásárhelyi István emlékünnepe

A Vásárhelyi ünnepség közönsége

Részlet az ünnepi műorból

Fotók: Bugyi Gábor

Az Apponyi iskola udvarán május 24-én, kedden délelőtt a Városvédő és Szépítő Egyesület és a Jászsági Apponyi Albert Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola által szervezett ünnepségen adták át a Vásárhelyi István emléklapokat.

Vásárhelyi István természetkutató, zoológust, természetvédőt kortársainál korszerűbb gondolkodásmód jellemezte, aki a rendszertani szemlélet mellett ökológiai és etológiai szempontból is kutatta a természetet. Jászberényben született 1889. május 29-én, és alapozó tanulmányait is itt végezte. Életének egyik meghatározó momentuma volt Herman Ottóval, példaképével való találkozása. 1933-ban lett a Garadna völgyében a pisztrángtelep vezetője. Kutatásairól folyamatosan publikál, még a világháború idején is álnévvel. A II. világháború után nagy lendülettel vetette bele magát a pisztrángtelep újjáépítésébe. Nevéhez fűződik többek között Magyarország halfajtái teljes csontvágygyűjteményének összeállítása és csaknem ötszáz szakmai cikk publikálása. Végakarátának megfelelően Herman Ottó mellé helyezték örök nyugalomra Lillafüreden.

Kárpáti Zoltánné

Bolla János, Hortiné dr. Bathó Edit, Horgosi Zsolt és Fatér Imre György koszorút helyez el a Vásárhelyi István emlékoszlopnál

2016-BAN VÁSÁRHELYI EMLÉKPLAKETTEN RÉSZESÜLTEK

FATÉR IMRE GYÖRGY

1955. július 31-én született Jászládán. Általános iskolai tanulmányait Jászládán végezte, majd középiskolába Jászapátira járt, ahol, mezőgazdasági gépszerelő szakon végzett, és leérettségizett. Egy év katonai szolgálat után a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen növénytermesztői mérnöki szakra járt.

Középiskolás korától kezdve rendszeresen részt vett madármegfigyeléseken, gyűrűzéseken, táborokban. Fiatal éveiben a madárvilág megismerésében nagy segítségére volt Lőrincz István, aki akkor a Közép-Tiszai tájvédelmi körzet vezetője volt.

1974 január 4-én a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület alapító tagjaként részt vett a megalakításban.

1981-ben megnősült, 1984-ben született meg első lánya, majd 1990-ben a második lánya.

Első munkahelye a jászalsószentgyörgyi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet volt, ahol agrármérnökként dolgozott, közben minden szabadidejét a természetvédelem, a madarak védelme azon belül is a Jászsági madárvilág megismerése foglalta le.

1986-ban kapott nagy lehetőséget a MME akkori vezetőjétől, felajánlották neki a tűzok szabadtéri védelmének programvezetését. Az első Tűzokvédelmi központnak Tiszafüreden a Nyugati fogadó adott helyet, mely később átköltözött a Hotel Faunába, Besenyőtelek-Tepélypusztára.

2001-ben a Magyar Állam Pro Natura emléklaplakettel díjazta munkásságát. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület 2002-ben Chernel István Emlékéremmel ismerte el tevékenységét.

2010-ben másodszor is megnősült, 2011-ben kisfia született.

2012-től a Parlagi sas védelme Magyarországon című Európai Unió Life projekt alkalmazottjaként dolgozik és

Ellenőrzi a Parlagi sas fészkeléseket, mozgatja az önkénteseket és foglalkozik további fokozottan védett fajok felmérésével Kiemelten a Jászságban és az ország többi területén is.

2016-ban találta személyesen az 50. új fészkelő parlagi sas párját, amely a faj populációjának méretét ismerte (180 pár) igen szép eredmény.

A természet határtalan szeretete, a madarak védelme az ő életében mindig meghatározó helyen szerepel, nem csak munkaidőben, hanem a szabadidejében is.

Horgosi Zsolt és Fatér Imre György

HORGOSI ZSOLT

Jászberényben született 1962. április 8-án. Általános és középiskoláit is szülővárosában végezte.

Első diplomáját 1987-ben az Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Karán szerezte okleveles erdőmérnökként, majd 1997-ben végzett a Pénzügyi és Számviteli Főiskolán közgazdasági szakokleveles mérnök kontrollíng szakirányon.

Szakmai pályáját 1987-ben a Nagykun-sági Erdészeti és Faipari Rt-nél kezdte kontrollíng vezetőként, majd 1998-ban titkár lett a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Hivatalában. 1998-2005 között az ÁPV Rt. Erdészeti és Agrár-

gazdasági Vagyonkezelési Igazgatóságán portfólió menedzserként, majd 2005-2007. között a NEFAG Nagykun-sági Erdészeti és Faipari Zrt-nél vezérigazgatóként, 2008. január 1-től pedig az MNV Zrt. erdőgazdasági ügyvezető igazgatójaként dolgozott.

2011. január 1-jétől látja el a Jászberényi Vagyonkezelő és Városüzemeltető Nonprofit Zrt. vezérigazgatói pozícióját. A vezetése alatt eltelt időszakban Jászberény Város érdekeit előtérbe helyező vezetői elhivatottságának, szakmai tudásának köszönhetően a városban elkezdődött egyfajta növénytelepítési folyamat, melynek során különböző területeken, parkokban, illetve az újonnan megépült kerékpárutak mellett fásításokra, növénypótlásokra került sor. Szakmai javaslatai alapján az elmúlt időszakban Jászberény erdőgazdálkodói tevékenységbe kezdett. A szakszerű fakitermelésből származó famennyiség pedig a város szociálisan rászoruló lakosai részére kerül kiosztásra.

Vezetői előrelátásának köszönhetően a Részvénytársaság a térségben egyedül rendelkezik közszolgáltatói hulladék-gazdálkodási engedéllyel.

Szakmai javaslataival tevékenyen közreműködött a város hulladékfejlesztési rendszerének fejlesztésében is. Ennek következményeként a városban bevezetésre került a zöldhulladék gyűjtés, a lakosok részére komposztáló ládák kerültek kiosztásra, továbbá a hulladékszállítás zökkenőmentes elvégzését segítő, új hulladékgyűjtő gépjárműveket szereztek be.

Mindezeket túl irányítása mellett a társaság üzemeltetésében működő Állat- és Növénykert, a Lehel Sport és Szabadidő Központ, valamint a Városi Strand és termálfürdő vonatkozásában is kisebb fejlesztéseket hajtott végre az általa vezetett Részvénytársaság.

A Városvédő és Szépítő Egyesület Horgosi Zsolt részére a környezetvédelem terén végzett kiemelkedő munkájáért Vásárhelyi Emléklakettet adományoz.

Városvédő Ifjúsági Tábor 2016.

2016. június 27-től július 1-ig rendezte meg a jászberényi Városvédő és Szépitő Egyesület nyári ifjúsági táborát. A megvalósításhoz szükséges anyagi támogatást a Jászberényi Polgármesteri Hivatal által civil szervezetek részére kiírt, és sikeresen elnyert pályázat tette lehetővé. Az elmúlt évi táborban már jól bevált módon, idén is az elméleti ismeretek elsajátítása, Jászberény városvédő szemmel történő megismerése kapott nagyobb hangsúlyt. A táborba érkező gyerekek közül a legfiatalabb 7 éves a legidősebb 16 éves volt. Voltak, akik már több év óta rendszeres résztvevők, de új érdeklődők is sikerült bevonjunk. A hétfői délelőtti tábornyitó után Hortiné dr. Bathó Edit, a Jász Múzeum igazgatónöje tartott előadást Szülőföldünk a Jászság címmel, melyből a gyerekek nagyon sok új információt kaptak erről a területről. A délután pedig, a rajzolás volt a főszerep. Nagyné Koncz Éva művésztanár segítségével a Lehel kürt motívumait lehetett egy különleges technikával megrajzolni, ezután pedig műemlékekben, szobrokban gazdag városunk főterén tettünk egy sétát, ahová természetesen a rajzlapot, és a ceruzát is magunkkal vittük. Kedden egy egész napos kirándulást tettünk Jászdózsára, ahol Zsidei Andrásné segítségével, információban gazdag idegenvezetésével megtekintettük a Szent Mihály templomot, a tájházat, a Tarna hidat, és a település nevezetes épületeit. Hazafelé megálltunk

A jászdózsai Szent Mihály tér szökőkútjánál

még a Jászság egyik jelentős régészeti lelőhelyénél, a Kápolna-halomnál, ahol a kőkereszt előtt egy csoportképet is készítettünk a gyerekek nagy örömeire. Szerdán a múzeum belső udvara volt a programok színhelye, ahol Kovács Zoltán népi játszótérvezető segítségével készítették a gyerekek fából különböző használati tárgyakat. Következő nap Jászboldogháza volt a kirándulásunk célpontja. Itt Papp Izabella nyugalmazott levéltáros, és segítői vártak bennünket. Megnéztük a Szent Család templom gyönyörű belső terét, az oltárképet, és még az orgonát is

volt lehetőségünk közelről megsejmelni. Az egyháztörténeti gyűjtemény, a tájház, és a település bebarangolása után a boldogházi strand medencéi adtak felhívást a kánikulában. A tábor zárónapján, pénteken, Jászberény azon részére kirándultunk, amely a gyerekek számára igen csak ismeretlennek bizonyult. A városból kifelé haladva megálltunk az Időjósító szentek szobránál, a Cserőhalmi kereszt ekkor még igen csak felújításra szoruló alakjánál, és a Gosztonyi kastély romjainál, ahol Faragó László tanár úr mesélt az egykor szebb napokat látott épületről. Hazafelé tartva a gyerekek elhatározták, hogy mindenki szeretne részt venni a jövő évi táborban is. A fiatalok öröme, lelkesedése, és az új ismeretekre való nyitottsága a tábor rendezőit megerősíti abban, hogy minden évben, egy érdekes program összeállításával nagyon sok új dologgal lehet megismertetni a gyerekeket.

A XI. Városvédő Ifjúsági Táborban részvevő gyereke névsora: Bolla Mónika, Bugyi Bence, Gunics Viktor, Horti Bálint, Horti Dóra, Kövér Ádám, Kövér Lili, Lázár Kolos, Lázár Zétény, Muhari Balázs, Seres Zétény, Somlai Réka, Somlai Soma, Szabó Balázs, Szűts János. Felnőtt segítők: Faragó László, Hortiné Kelemen Orsolya, Nagyné Koncz Éva. A tábor vezetői: Hortiné dr. Bathó Edit és Bugyi Gábor

A jászdózsai tájház berendezési tárgyaival is megismerkedtünk Zsidei Andrásné segítségével.

A jászboldogházi Egyháztörténeti gyűjteményben

A jászdózsai Szent Mihály templom oltáránál

Városi sétánk során a Jászkürt fogadót is felkerestük

Virágcserep alátétek készítése
Kovács Zoltán kosárfonó irányításával

A Városvédő Ifjúsági tábor résztvevői az időjós szentek szobránál

Rajzolás a múzeum könyvtárában Nagyné Koncz Éva
művésztanár segítségével

Fotó és szöveg: Bugyi Gábor

Aki emléktáblát érdemelne Szele Gábor püspök (1824-1908)

1824.január 3-án született ősi redemptus család sarja. Apja több vezető tisztséget töltött be Jászberényben. Iskolai tanulmányait Jászberényben, Körmöcbányán és Budán, majd pedagógiai tanulmányait Egerben és Bécsben végezte.1847. április 25-én Kassán szentelték pappá. Volt a főegyházmegyei hivatalban jegyző. Tiszanánán és Pakson káplán, majd 1849. december 14-től 59 éven keresztül, haláláig(1908.január 9-ig)

Egerben az érsekség központjában, különböző beosztásokban végezte áldásos tevékenységét.1885.szeptember 13-tól érsekhelyettes; 1888. június 1-jén püspökké nevezték ki,1885. Szeptember 9-én szentelték fel s mint egri segédpüspök fejezte be földi pályáját. Szele Gábor egész életében hű maradt városához, hű maradt népes családjához. Családi rendezvények alkalmával gyakran hazlátogatott. A jászberényi Katolikus

A szülőház az 1920-as években

(Archív)

Jászberény Hentes utca 15. szám alatt egy szépen felújított régi polgári ház látható, mely városképi jelentőségű és helyi védetség alatt áll. Ez a lakóház XIX. század elején épülhetett s egykor a Szele család tulajdonában állt, Szele Ambró ház néven volt egykor ismert. Ebben a házban született Szele Gábor segédpüspök az egri egyházmegye köztisztviselőként álló jeles egyházi személyisége.

A lakóház mai látványa

Fotó: Bugyi Gábor

Legényegyletnek megalakulásától fővédnöke volt. Erkölcseleg és anyagilag is támogatta a város tanügyét. A város iparos ifjúságának ugyancsak aktív és lelkes támogatója volt. Szele Gábor püspök szülővárosáért végzett tevékenysége megérdemelné, hogy szülőházán emléktáblával adózzunk emlékének. A Hentes utca 15.szám alatt lévő lakóházzal kapcsolatban két tényről még feltétlen meg kell emlékeznünk. Ugyancsak ebben a házban született dr. Kövér Kálmán(1841-1926),korának igen jeles gyermekgyógyász orvosa. Mindenképpen meg kell emlékeznünk arról, hogy Jászberényben török megszállása idején ezen ház helyén állt egykor a török kádi(bíró) háza.

**Besenyi Vendel
helytörténeti kutató**

Városvédők országos találkozója Várpalotán

A Város és Faluvédők Szövege 35. országos találkozója és szakmai konferenciája augusztus 4-5-6-án fogadta a városvédőket Várpalotán. Csütörtökön délután városnézéssel kezdődött a program. A legnagyobb élményt a számos építészeti stílus nyomait őrző 600 éves Thury-vár restaurálás utáni látványa nyújtotta. Az épület érdekes kiállításokkal és a várfal tetején lévő sétányról feltáruló gyönyörű panorámával kápráztatja el a látogatókat. A szakmai konferencia megnyitója a Jó Szerencsét Művelődési Központ színháztermében volt. Talabér Márta polgármester asszony köszöntője után Ráday Mihály

A Thury vár

A Thury vár feltárt tere

üdvözölte a megjelenteket. Dukrét Géza bánsági elnök a határon túliak képviselőiben röviden ismertette az épített örökség védelmében kifejtett tevékenységüket. A színvonalas kultúrműsor után a polgármesteri fogadás zárta a napot.

Második nap délelőtt a plenáris ülésen régészek és építészek tartottak érdekes előadásokat a hazánkban folyó várfelújítási munkálatokról. Megismerhettük László Csaba régész előadásában a Thury-vár építéstörténetét. Rostás László a diósgyőri vár rekonstrukcióját mutatta be vetített képes előadásában. Kelemen Bálint építész a füzéri alsó vár helyreállításának nehézségeit tárta fel. Balassa Balázs pol-

gármester a szigligeti vár rekonstrukciós munkálatok eredményeiről számolt be. Délután a szekcióüléseken mélyítettük el ismereteinket. Új elemként jelent meg a helyi értékek szekciója, kapcsolódva az országos mozgalomhoz.

A nap a díjak és elismerések átadása után amatőr művészeti együttesek fellépésével zárult.

Harmadik nap délelőtt autóbussos kiránduláson vettünk részt. Öskü közepkori kerektemplomát néztük meg és egy bioparkba látogattunk el.

Egyesületünket Háfra Gergelyné, Sass István és Szántai Katalin képviselte.

Szöveg és fotók: Szántai Katalin

Szántai Katalin, Sass István és Háfra Gergelyné városvédők a Thury vár bejárata előtt

Az Ösküi templom

Déryné Széppataki Rózára emlékeztünk

Városvédő és Szépítő Egyesületünk a Jász Múzeummal, a Jász Múzeumért Alapítvánnyal és a Déryné Művelődési Központtal, (annak megszűnése után a Jászkerület Nonprofit Kft-vel közösen) 1989 óta minden év szeptemberében megemlékezünk város jeles szülöttéről, Déryné Széppataki Rózáról, aki 1793. december 24-én Scheckenbach Rozália néven látta meg a napvilágot Jászberényben.

Így szeptember 29-én most is sor került az emlékünnepra a Jász Múzeumban, ahol Gál Dobos Bea, a Jászkerület Nonprofit Kft. kulturális intendánsa tartott rendkívül érdekes, vetített képekkel illusztrált előadást Déryné 21. századi emlékéiről, majd a Déryné Vegyeskar műsorában gyönyörködhetett a közönség.

Ezt követően a hagyományokhoz híven, átadták a Déryné emléklapokat. Ebben az évben Dudásné Mosóczi Livia

Koszorúk Déryné emléktáblájánál

néptánc pedagógus és Csillik György, a Déryné Vegyeskar elnöke érdemelte ki a jeles művészeti elismerést.

Az emlékünnepről Déryné emléktáblájánál koszorúzással zárult.

Bathó Edit

Fotók: Bugyi Gábor

Gál-Dobos Beáta kulturális intendáns előadása

A Déryné Vegyeskar műsora. Vezényel: Ferencz Sándor karnagy

Tóth József, Bolla János, Csillik György és Hortiné dr. Bathó Edit a Déryné-emléklapok átadásakor

Dudásné Mosóczi Livia és Hortiné dr. Bathó Edit

DUDÁSNÉ MOSÓCZI LÍVIA néptáncpedagógus

Néptáncos családban nőtt fel egy Galgamenti kis faluban, Bagon. Édesapja, Mosóczi István, a Somogy és a Szentendrei Táncgyűttesek, valamint a Duna Táncgyűttes művészeti vezetőjeként, koreográfusként írta be nevét a magyar néptánc mozgalomba. Édesanyja, Iglói Éva, a bagi Művelődési Ház igazgatója, a Gödöllői Néptáncgyűttes alapító művészeti vezetőjeként szerzett hírnevet a néptánc világában. Testvérei, Széphalmi Zoltán, Mosóczi Réka és Mosóczi István ugyancsak a néptánc világában találták meg boldogulásukat.

A családi háttér tehát meghatározó volt Lívia számára, aki az általános iskola befejezése után a péceli Ráday Pál Gimnáziumban érettségizett, majd útja a Magyar Táncművészeti Főiskola néptánc szakára vezetett, ahol néptánc pedagógusi képesítést szerzett.

Gyermekkorától kezdve táncolt a bagi Muharaj Elemér Népi Együttesben, majd a Magyar Állami Népi Együttesben mint hivatalos táncos, s 2003-ban a Jászság Népi Együttes táncosának kötelezte el magát.

1996 óta folyamatosan oktat néptáncot. Alapítója és 2004-ig művészeti vezetője volt a Gödöllői Táncgyűttes Ifjúsági Együttesének. 2007 őszén vette át Jászberényben a Barkóca Gyermek Táncgyűttes oktatását, amely csoportot azóta is férjével, Dudás Dániellel együtt sikeresen vezetnek. Emellett még számos gyermek táncszóport művészeti munkájának istápolója: óraadóként oktat az aszói Podmaniczky Frigyes Művészetoktatási Intézmény Gödöllői Tagozatán, a zsámboki Általános Iskolában, a jászberényi Székely Mihály Általános Iskola zenei tagozatán, és természetesen a jászberényi Viganó Alapfokú Művészetoktatási Intézmény csoportjaiban. 2008-tól a Jászság Népi Együttes női tánckarvezetését is ellátja.

Dudásné Mosóczi Lívia nemcsak kitűnő táncos előadó, de gyermekekkel jól bántó néptánc pedagógus is, aki eddigi munkásságával örökre elkötelezte magát a magyar néptánc mozgalomnak. Egyéni, és az általa vezetett gyermek csoportok szakmai eredményei is jól tükrözik a tánc iránti szeretetét, és választott életpályája iránti elhivatottságát.

Előadói és oktatói munkáját a néptáncos szakmai is elismeri. 2005-ben Osskó Endréné díjat, 2007-ben Örökös Aranygyöngyös táncos, 2011-ben pedig Népművészet Ifjú Mestere címet nyerte el.

A 2016. évi Déryné díjasok: Dudásné Mosóczi Lívia táncpedagógus és Csillik György, a Déryné Vegyeskar elnöke

Az általa, illetve a férjével együtt készített tánc-koreográfiák is számos sikert arattak a különböző országos fesztiválokon. A koreográfusi díjak közül kiemelkedik a Gyermek Néptánc Antológián 2007-ben, 2008-ban az Árendás Együttes számára készített visai, mezőkölpényi, valamint 2010-ben a Barkóca Együttes számára készített dél-alföldi koreográfiával elnyert díj, az Ifjúsági Antológián 2009-ben és 2010-ben kapott díj, valamint a Felhőnt Antológián 2007-ben és 2010-ben kapott koreográfusi elismerés.

CSILLIK GYÖRGY a Déryné Vegyeskar elnöke

Csillik György, a Déryné Vegyeskar elnöke már kisgyermek korában nagyon szeretett énekelni, szép hangjára, tehetségére tanítói is felfigyeltek. A Székely Mihály Zenei Általános Iskolában hat évig zongorázni tanult, de az éneklés jobban érdekelte, ezért énektudását fejlesztette, az iskola kórusában szólót énekelt. 15 évesen jelentkezett a Palotásy János Vegyeskarba, ahol másfél évtizedig énekelt. A fellépéseken sokszor kérték fel szólót énekelni.

Az Erősrámú Szakközépiskolában végezte középiskolai tanulmányait, ahol az iskola kórusának meghatározó énekese volt.

Bakki József karnagy 16 éves korában javasolta, hogy művészi pályán folytassa tanulmányait. Szülei azonban műszaki pályára javasolták, így Kecskemétre a GAMF-ba jelentkezett, amit sikeresen elvégzett. Kezdő szakemberként sokáig nem volt lehetősége az éneklést folytatni. 2000-ben jelentkezett a Vasas Kórusba, a Déryné Vegyeskar elődjébe. Elnöksége alatt váltott a kórus nevet.

A fellépések alkalmával kitűnt szép tenor hangja, a város többi kórusa is szívesen hívta egy-egy szereplésre, mindig lehetett rá számítani. Később a Vegyeskar vezetőségi munkájába is bekapcsolódott, s 2006-ban a kórus elnökének választották. Szívesen végzi feladatát, szervezi és irányítja a fellépéseket. Jó kapcsolatot ápol a városban a város intézményeinek vezetőivel, más kórusok karnagyaival, a támogatókkal és a szponzorokkal.

Elnöksége alatt alapította mega kórus vezetősége a Déryné Vegyeskar Díjat, amit minden évben, a kórus napján megrendezett Szent Iván-éji bálon adnak át, az arra érdemes kórustagnak.

Gondot fordít a kórustagok fellépő ruházatára, és a harmonikus színpadi megjelenésre. Minden kórustagnak tűzománc Déryné-jelvényt készíttetett. A kórus 50. évfordulójára pedig önálló kiadványt jelentettek meg a csoport működéséről.

A Déryné Vegyeskar több határon túli kórusal is szakmai, baráti kapcsolatot ápol. Mintegy 20 éves kapcsolat fűzi őket a maroszentgyörgyi Soli Deo Glória Vegyeskarral, de testvérkórusi kapcsolat köti össze őket a az olaszországi Vigonzai Vegyeskarral, a németországi Magdeburgi Vegyeskarral és az ausztriai Leiteprodesdorfi Vegyeskarral is.

Rendszeresen részt vesznek városi rendezvényeken, fellépéseken. Közreműködői voltak a 2016 nyarán bemutatott Jászok című történelmi dal- és táncjátéknak is.

Csillik György elnöksége alatt a kórus kétszer is elnyerte a „hangverseny-kórus” címet.

Újabb emléktáblák kerültek elhelyezésre városunkban

Politikus-jogász, agrár történész, publicista, nemzetgyűlési és országgyűlési képviselő valamint a Nagy Imre per másodrendű vádlottjaként vált ismertté. 1913 szeptember 5-én született Jászárokszálláson és Budapesten halt meg 1986 július 15-én. A középiskola első 3 osztályát Gyöngyösön, a IV.-VIII. Osztályt a Jászberényi Magyar Királyi Állami József Nádor reálgimnáziumban (mai neve :Lehel Vezér Gimnázium) végezte és itt is tett sikeres érettségi vizsgát. 1934-ben a Pázmány Péter (ma Ötvös Lóránt) egyetemen jogi doktorátust szerzett. Jelen volt az 1936-os debreceni Dietán 1937-ben a Márciusi Front megalapításában vállalt szerepet. 1939-ben részt vett a Nemzeti Parasztpárt létrehozásában. 1939 és 1944 között a párt lapja a Szabad Szó külpolitikai rovatvezetői teendőit látta el. 1940-ben rövid időre letartóztatták majd rendőri felügyelet alá helyezték. 1940-ben és 1941-ben munkaszolgálat katonaként „szolgált” a Magyar Királyi Honvédségben. 1945 és 1951 között különböző állami és politikai tisztségeket töltött be, többek között volt az Országos Földbirtok Rendező Tanács elnökhelyettese és a Földművelésügyi Minisztérium államtitkára is. 1951-ben letartóztatták és 15 évi börtönbüntetésre

A magyar kormány 2012-ben november 15-ét a Szovjetunióba elhurcoltak emléknapjává nyilvánította. 2015. január 21-én pedig a 2015-ös év a Szovjetunióba elhurcoltak emlékévé lett. Az emlékévét, a kormány 2015. november 4-én 2017. február 25-ig meghosszabbította abból az alkalomból, hogy a Szovjetunió 1955-ben jelentős létszámú kényszermunkára elhurcolt személyt engedett haza Magyarországra. A Szovjetunióban a II. világháború befejezése után hatalmas emberi munkaerőhiány alakult ki a háborús emberi veszteség következtében. Az újjáépítéshez sok-sok kézre volt szükség. A munkaerő pótlására a hadi fogoly táborokban sok-sok ezer hadifoglyot tartottak le és koholt vádak alapján zömében 25 évig javító-nevelő munkatáborban letöltendő szabadságvesztésre ítélték őket. Ugyanakkor Magyarországról ún. 2 napos „málenkij robot” keretében sok-sok

DONÁTH FERENC (1913-1986)

ítélték-1954-ben rehabilitálták. 1954 decemberétől a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság Tudományi Intézetének Mezőgazdasági osztályát vezette majd az intézet igazgatóhelyettese lett. 1955-ben csatlakozott a Nagy Imre körül csoportosuló reformértelmiségiek köréhez. 1956 október végén és november elején Nagy Imre titkárságának a munkatársa volt. November 4-én családjával a jugoszláv nagykövetségre menekült. November 24-én Romániába internálták. 1957-ben letartóztatták és Magyarországra szállították. 1958-ban a Nagy Imre per másodrendű vádlottjaként 12 évi börtönbüntetésre ítélték, Ok: „népi demokratikus államrend megdöntésére irányuló szer-

vezkedés kezdeményezése és vezetése”. A váci börtönből egyéni kegyelemmel szabadult 1960 áprilisában. 1960 és 1976 között az Országos Mezőgazdasági Könyvtár, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum, majd az MTA Közgazdasági Intézetének tudományos munkatársa, 1976 és 1983 között az MTA Szövetkezet kutató intézetének munkatársa. Az 1970-es évektől a demokratikus ellenzéki mozgalom vezetője, az elsők között írta alá a Charta, 77 melletti szolidaritási nyilatkozatot. 1980-ban ő szervezte a Bibó emlékkönyv szamizdatként történő megjelenését. 1985-ben ő volt az ellenzéki csoportok képviselőinek részvételével megtartott monori találkozó szervezője. Akik ismerték, átlagon felüli munkabírású, becsületos emberként ismerték meg. Felesége jellemzése szerint „jászsági magyar ember” volt, aki „tökéletesen azonosult ezzel a néppel”, lelki alkataiban, tájszólásában „jász volt a javából”. A Jász Múzeum és a Nagy Imre társaság, 1956 emlékezete, címmel 2016 október 13-án tudományos konferenciát szervezett a jászberényi Városházán. A konferencia befejezéseként került sor a Donáth Ferenc emléktábla leleplezésére, melyen jelen voltak a Donáth család képviselői is.

GULAG EMLÉKTÁBLA

Szöveg: Besenyi Vendel helytörténeti kutató, Fotó: Bugyi Gábor

ezer személyt hurcoltak el a Szovjetunió munkatáboraiába ezek a táborok GULAG rabtelepei voltak. A GULAG munkatáborokban több százezerre tehető az ott rabkodó magyar állampolgárok száma. Közülük sok ezen soha nem térhettek haza az embertelen élet és munkakörülmények következtében, meghaltak és valahol az egykori Szovjetunió földjében alusszák örök álmukat. Jászberényből 240 személyt hurcoltak el, nevüket nem tudjuk, további sorsuk ismeretlen. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrás kezelő 2015. december 22-én pályázatot írt ki „Emléktáblák kihelyezésének támogatása” címmel. Jászberény Város Önkormányzata pályázott és nyert. A sikeres pályázat eredményeként valósulhatott meg ez az emléktábla. Felavatására 2016. november 24-én került sor, az avatóbeszédet dr. Szabó Tamás Jászberény város polgármestere tartotta.

„Akik” 234 évesen is gyerekek maradtak

Az 1782-ben épült – akkor még földszintes – kerületi színház homlokzatát díszítették azok a rokokó szobrok, melyek 1966-óta a mozi előtti park díszei. Az eredetileg barokk stílusú épületet 1827-ben emeleti résszel bővítve, klasszicizáló stílusban építették át. Ekkor kerültek le a szobordíszek a homlokzatról, innen a börtönkerítés oszlopaira helyezték, ahonnan 1962-ben vették le, és restaurálás után kerültek mai helyükre. A „kőrözsa”, a bőséget és termékenységet szimbolizáló fekvő két női alak mellett, a négy puttó-csoport játszó gyerekeket ábrázol. A bájos arcocskájú figurák vidáman tekintenek a világra. Az alkotásokon azonban nyomot hagyott a több mint két évszázad. Talán egy restaurálás után még vidámabban mosolyognának az érdeklődőkre.

Szöveg és fotók: Faragó László

Dr. Fekete Lajos turkológusra emlékeztek és átadták a felújított Török-magyar emlékművet

Fekete Lajos Kossuth-díjas történész, turkológus, levéltáros, paleográfus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja 1981. június 12-én született a Komárom-Esztergom megyei Tardoson. Felsőfokú tanulmányait 1909-től a Budapesti Tudományegyetemen végezte, bölcsészdoktori oklevelét 1914-ben szerezte meg. Az I. világháború kitörésekor bevonult, s az orosz fronton harcolt. 1915-ben Przemyslnél fogságba esett, s az öt évig tartó szi-bériai fogsága alatt tanult meg törökül. 1920-ban tért vissza Magyarországra. 1921-től Budapest Székesfőváros Levéltárában dolgozott, majd 1923-tól

Csoportkép a felújított Török-magyar emlékmű előtt

Az emlékünnepek résztvevői

ban a felesége mellett, a jászberényi Új temetőben talált. Sírját 2006-ban a Nemzeti Sírkert részévé nyilvánították.

A családi kapcsolatai, valamint kutatásai révén a Jászsághoz is kötődő jeles kutatóra emlékeztek október 19-én a Jász Múzeumban, születésének 125 éves évfordulója alkalmából.

A Jász Múzeum és a Városvédő és Szépítő Egyesület által rendezett emlékünnepeken részt vettek Fekete Lajos feleségének Budapesten és Jászberényben élő rokonai is. A vendégeket Hortiné dr. Bathó Edit múzeumigazgató köszöntötte, majd dr. Hegyi Klára turkológus, Fekete Lajos

az Országos Levéltár munkatársa lett. 1938-tól török filológiát tanított a Pázmány Péter Tudományegyetemen.

Az oszmán-török oklevéltan és paleográfia nemzetközileg elismert kutatója volt. Munkásságának középpontjában a hódoltságkori Magyarország történeti forrásanyagának feltárása, feldolgozása és közreadása állt.

A Jász Múzeum 1968-ban jelentette meg Fekete Lajos A hatvani szandzsák 1550. évi adóösszeírása című könyvét, munka a jász települések és Heves megye török hódoltságkori gazdasági, családi adatainak nélkülözhetetlen forrásanyaga.

Fekete Lajos 1969. május 16-án hunyt el Budapesten. Végző nyughelyre azon-

Zsirmik István baglamán játszik

utolsó tanítványa méltatta a jeles tanár és kutató munkásságát. Ezután szólt Magyarország hódoltság kori adórendszeréről, valamint a Jászság 16-17. századi életéről. A rendezvényen közreműködött Zsirmik István kiskunfélegyházi zenész, aki baglamán játszott dallamokkal idézte meg a 16-17. század hangulatát.

Az emlékezés később a jászberényi Új temetőben folytatódott, ahol a résztvevők elhelyezték az emlékezés és a tisztelet koszorúit dr. Fekete István sírjánál. Ezután a Ferencesek terére vonultak, ahol Bolla János, a Városvédő és Szépitő Egyesület elnöke ünnepélyesen átadta a város önkormányzatát képviselő Sztalmári Antalné alpolgármester asszonynak a 2015 őszen a XXVI. Jász bál bevételéből, valamint magánszemélyek adományaiból az egyesület által felújított Török-magyar emlékművet.

Az egykori török palánkvár (Dzsánfedá= Lélekfeláldozás) sáncait 1840-ben bontották le, s az ott talált sok emberi csontot egy közös sírba helyezték, és emléktáblával jelölték meg. A csontokat 1909-ben a mai helyükre hozták át, és föléje emelték Körmendi Frim Jenő szobrászművész alkotását, amely egy torzó férfialak, amint éppen meghajtja a zászlót a sírhalom felé. A szobor talapzatán Karády Győző gimnáziumi tanár verse áll, amely szép példája a nemzetek közötti megbékélésnek:

„Török, magyar egymás ellen,
küzdött itt vad gyűlöletben.

Hősei sok irtó hadnak,
békén együtt itt porladnak.”

Az emlékünnepe, amely méltó módon emlékezett meg a neves akadémikusról, koszorúzással zárult.

Iris

Fotók: Bugyi Gábor

Dr. Fekete Lajos virágokkal borított sírja az Újtemetőben

Október 6-i megemlékezés

Dr. Szabó Tamás polgármester és Hajnal Nagy Gábor alpolgármester koszorút helyez el az emlékkönel.

Bolla János egyesületi elnök és Cseh Dániel történész

Az emlékünnepe résztvevői

Fotók: Bugyi Gábor

Mindenszenteki gyertyagyújtás

1989 óta élő hagyomány, hogy egyesületünk minden év november 1-jén délután gyertyát gyújt a védett temetőkert keresztjei előtt. Amely ebben az évben sem maradt el.

Fotó: Bugyi Gábor

VEDETT TEMETŐKERT
BETAVÁLLTOTTA A
VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET
JÁSZBERÉNY-1958

Az utolsó mohikánok

A várost járva már csak elvétve találkozok az ember a huszadik század első évtizedeinek hangulatát idéző parasztházakkal. Én ötöt találtam, de remélem, van ennél több is.

Amennyiben valaki ilyen házat talál, jelezze, hogy legalább fényképen megmaradjon az utókor számára. *F. L.*

Szelei út 66.

Kender utca 12.

Fentről lefelé: Szelei út 26., Szelei út 35., Kigyó utca 12.

Restaurálásra várva

Lapunk hátoldalán egyre több vallási témájú műemléket mutatunk be. Több mint 200 év szennyeződésével lassan egyedül árválkodik a Szent Imre herceg úti híd közelében álló Nepomuki Szent János szobor, melyet – valószínű – egy arra lakó, vallásos érzületű lakos, Pesti István állíttatott 1813-ban.

Hinni kell a csodákban, melyre jó példa a Cserőhalmi kálvária megújulása.

Reményeink szerint a régi szépségében lesz látható ez a műemlék is.

F. L.

Újabb kőkereszt került felújításra

Jászberény nem szűkölködik keresztben. Besenyi Vendel tagtársunk és Nagy Tamás tanár úr 2009 nyarán vette számba a városban és határában található feszületeket, melyekből több mint ötvenet regisztráltak. A róluk készült fotókat a Hamza Múzeum őrzi.

A 18. században vált gyakorivá a keresztállítás, ugyanis ilyen kis szakrális emléket bárki állíthatott oltalmazó, engesztelő, hálaadó és felajánló céllal. Az októberben Jászberény Város Önkormányzata költségén felújított és Szántó József apát úr által felszentelt Szent Imre herceg úti keresztet az állíttató házaspár két gyermekük elvesztésének emlékére emeltette, melyen a következő felirat olvasható:

ISTEN DICSŐSÉGÉRE ÁLLÍTTATTA
SÁRKÖZY MIHÁLY
ÉS NEJE
PESTI KLÁRA
SZERENCSETLENÜL ELHUNYT
KÉT GYERMEKÜK EMLÉKÉRE
1906

Az elmúlt években egyre több szakrális emlék újult meg áldozatkész hívek, illetve az önkormányzat anyagi segítségével.

F. L.

A felújított Sárközy-kereszt a Szent Imre herceg úton.

Nem műemlék, de a városképet gazdagítja

Az Országos Műemléki Felügyelőség az 1965. évi felülvizsgálat során 31 védett építményt (műemléket, műemlék jellegű, városképi jelentőségű alkotást) vett fel az országos jegyzékbe városunkból. De ezen

kívül is még sok, védettségre méltó alkotás van városunkban (emlékművek, emléktáblák, síremlékek, stb.) olvashatjuk Sáros András 1971-ben megjelent könyvében. 1914 óta áll a Szentkúti templom közelében, a bejárat jobb oldalán a város második Szentháromság szobra.

Az alkotás sokkal egyszerűbb kivitelű, mint a főtemplom közelében a kole-ra járvány emlékére 1833-ban állított szentháromság oszlop. A Szentkúti templomnál látható oszlopnak azonban van egy érdekessége: Isten dicsőségére nem a hívek állíttatták, hanem a 6. 7. és 8-dik kerületi gyászkoCSI és harangtársulat. A mai ember számára már ismeretlenek ezek a fogalmak.

Az oszlop tetején lévő szoborcsoport alakjait a 100 év alatt többször mésszel átfestették, így ma már csak nehezen láthatóak a részletek.

Restaurálása nagyon indokolt lenne, hogy a templomba igyekvők, és az arra elhaladók azt a szoborcsoportot láthassák, mint az állítás idején volt. Ha ez megvalósul, a templom környezete a szentkúttal, és a kálváriával a város egyik látványos része lesz.

F. L.

Szentháromság oszlop a Szentkúti templom kertjében

Az elmúlt évtizedben felújított jelesebb szakrális emlékek városunkban

Nepomuki Szt János szobra a horgásztónál (2009)

Szent Vendel szobor (2010)

Faragó László összeállítása

A Rozália kápolna allegorikus szobrai (2011)

Juhász Kereszt (Kálvária) (2015)

Időjósító szentek szobrai (2009)

A Ferences templom főbejárata Szent Ferenc és Szent Antal szobrával (2009)

BERÉNYI KÁRMENTŐ

A jászberényi Városvédő és Szépitő Egyesület lapja

Felelős kiadó: Bolla János egyesületi elnök. **Felelős szerkesztő:** Faragó László. **A szerkesztőbizottság tagjai:** Hortiné dr. Bathó Edit, Bugyi Gábor, Farkas Kristóf Vince, Kókai Magdolna. **Előkészületi munkák:** Bugyi Gábor

A szerkesztőség címe: Jászberény, Tácsics M. u. 5. Tel./Fax: (06-57) 502-610 E-mail: jaszmuzeum@gmail.com

Nyomdai munkák: boommédia Kft. 5100 Jászberény, Kossuth Lajos u. 19. Tel.: (06-57) 404-066

*A Berényi Kármentő
2017-től*

**Hírlevél formájában
jut el az olvasókhöz.**